

Nr 47

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva visst undantag från gällande villkor för åtnjutande av rätt till varvsindustrirestitution; given Stockholms slott den 25 januari 1957.

Under åberopande av härvid fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 januari 1957.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med chefen för handelsdepartementet fråga om *fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva visst undantag från gällande villkor för åtnjutande av rätt till varvsindustrirestitution* samt anför följande.

I 3 § förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution stadgas, att idkare av varvs- eller verkstadsrörelse ävensom fartygsägare äger att efter verkställd byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning, inberäknat förseende med reservdelar, av svenskt eller utländskt fartyg av mer än 70 tons bruttodräktighet, utländskt järnfartyg även av 70 tons bruttodräktighet eller därunder, eller av skeppsdocka, dockport, ponton, slip, stapelbädd eller mudderverk, för vilkas byggnad, ombyggnad, repara-

tion, inredning, utrustning eller sjösättning använts av honom från utlandet införda materialier eller andra artiklar, åtnjuta restitution av tull (*varvsindustriestitution*) för en motsvarande myckenhet materialier eller andra artiklar av samma slag, vilka inom fem år före arbetets slutförande av honom införts från utlandet.

Enligt 7 § nämnda förordning skall prövning av fråga angående rätt till varvsindustriestitution ävensom fastställandet av de närmare villkor för rättighetens åtnjutande, som i särskilda fall må finnas erforderliga, ankomma på generaltullstyrelsen efter samråd med kommerskollegium. Rätt till restitution kan, enligt 8 §, beviljas för särskilt fall, för viss tid eller tills vidare.

I 10 § kungörelsen den 4 oktober 1929 (nr 308) med tillämpningsföreskrifter till förenämnda förordning föreskrives, att prövning av fråga om utbekommande av restitutionsbelopp eller om avförande av sådant belopp i fall, då befrielse från erläggande av motsvarande tullbelopp åtnjuts, ankommer på generaltullstyrelsen, i den mån styrelsen icke finner prövningen lämpligen kunna överlätas på lokal tullmyndighet. Ansökning om utbekommande eller avförande av restitutionsbelopp skall ha inkommit till den prövande myndigheten inom tre år, räknat från den dag då arbetet slutförts. Då skäl därtill är må generaltullstyrelsen för särskilt fall medgiva utsträckning av ansökningstiden. Enligt 11 § samma kungörelse skall, därest varans in- eller utförsel ombesörjts av annan än sökanden, ansökningen om restitution åtföljas av en av sökanden på tro och heder avgiven försäkran, att den som omhänderhaft in- eller utförseln varit sökandens befullmäktigade ombud för ändamålet, och skall detta förhållande vara av ombudet bestyrkt.

I proposition den 31 december 1943 (nr 19) hemställde Kungl. Maj:t hos 1944 års riksdag om bemyndigande att under tiden till och med den 31 december 1946 i fall, då särskilda skäl därtill förelåge, medgiva att näringsidkare, som erhållit rätt till varvsindustriestitution, finge åtnjuta sådan tullrestitution, oaktat de av honom använda artiklarna införts av annan näringsidkare, som erhållit rätt till enahanda slag av tullrestitution. Såsom motivering för detta förslag anfördes i propositionen, bland annat, att de till följd av kriget försämrade handelsförbindelserna vållat varvsindustrien särskilda svårigheter beträffande materialanskaffningen och att företagen i detta avseende i större utsträckning än tidigare vore beroende av varandras bistånd. Det syntes därför rimligt, att så länge nämnda svårigheter bestode, varvsindustrien bereddes sådan lättnad i villkoren för erhållande av tullrestitution, att samarbetet mellan företagen vid anskaffande av material utomlands såvitt möjligt underlättades. Den lättnad i fråga om villkoren för erhållande av varvsindustriestitution, som kunde anses påkallad, vore att kravet på identitet mellan importören och förbrukaren av de ifrågavarande materialerna i viss utsträckning eftergäves. I fall, då särskild anledning därtill funnes, borde sålunda tullrestitution kunna erhållas, oaktat sådan identitet icke förelåge, om blott importören och förbrukaren båda vore berättigade till varvsindustriestitution. Härför erfordrades emellertid riksdagens

medverkan. På grund härav och då frågan om undantag från berörda restitutionsvillkor borde ankomma på Kungl. Maj:ts prövning, borde bemyndigande för Kungl. Maj:t inhämtas att under viss tid, förslagsvis till och med den 31 december 1946, medgiva sådant undantag.

Propositionen bifölls av riksdagen (skrivelse nr 23).

I en den 28 oktober 1946 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift hemställde Sveriges varvsindustriförening, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om att det såsom ett särskilt tidsbegränsat undantag reglerade medgivandet av restitutionsrätt, då varan införts av ett restitutionsberättigat varv och överlåtits till och använts av annat sådant varv, måtte upptagas såsom en icke tidsbegränsad bestämmelse under 3 § i 1929 års förordning angående tullrestitution. Därest denna hemställan icke kunde bifallas anhölle föreningen i andra hand att den på bemyndigandet för Kungl. Maj:t grundade undantagsbestämmelsen måtte givas förlängd giltighet under minst tre år från den 1 januari 1947.

Till motivering för denna framställning anförde föreningen följande.

Bakgrunden till undantagsbestämmelsen var givetvis de under kriget uppkomna materialsvårigheterna inom varvsindustrin. Det förekom då ofta att varven för att lösa de aktuella materialproblemen måste samarbeta på så sätt att importerat material överläts från ett varv till ett annat. Situationen i fråga om varvens material är emellertid fortfarande synnerligen svår, och det synes föga sannolikt att någon avgörande förbättring kan komma att inträda inom de närmaste åren. Även om en återgång till mera normala förhållanden skulle ske relativt snabbt, vill föreningen framhålla, att möjligheten till överlåtelse av material eller byte av material mellan varven är av stort värde, då det gäller att hålla i gång en effektiv och kontinuerlig produktion inom varvsindustrin. I detta sammanhang bör även beaktas, att produktionen av valsplåt, särskilt i Amerikas Förenade Stater, i framtiden torde komma att rationaliseras på sådant sätt att varven få svårare att inköpa vissa mera specialiserade materialsorter.

I proposition den 24 januari 1947, nr 28, hemställde Kungl. Maj:t om bemyndigande att under tiden till och med den 30 juni 1949 i fall då särskilda skäl därtill föreläge medgiva, att näringsidkare, som erhållit rätt till varvsindustrirestitutions, finge åtnjuta sådan tullrestitution, oaktat de av honom använda artiklarna införts av annan näringsidkare, som erhållit rätt till enahanda slag av tullrestitution. Såsom motivering för detta förslag anfördes bl. a. att de särskilda skäl, som föranlett att rätten till varvsindustrirestitutions i enlighet med 1944 års riksdagsbeslut utvidgats på angivet sätt, alltjämt vore för handen. Fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t borde inhämtas för en begränsad tidsperiod, lämpligen för tiden t. o. m. juni 1949.

Propositionen bifölls av riksdagen (skrivelse nr 42).

Efter framställningar av varvsindustriföreningen hemställde Kungl. Maj:t i propositionerna nr 203: 1949, 179: 1951, 129: 1953 och 8: 1955 om fortsatt bemyndigande av förut angivet slag för tiden den 1 juli 1949—den 30 juni 1951 respektive den 1 juli 1951—den 30 juni 1953, den 1 juli 1953—den 30 juni 1955 och den 1 juli 1955—den 30 juni 1957. Även dessa propo-

sitioner bifölls av riksdagen (skrivelse nr 214/1949, 215/1951, 130/1953 och 49/1955).

I anslutning till de nyss nämnda riksdagsskrivelserna har Kungl. Maj:t i särskilda brev till generaltullstyrelsen den 18 februari 1944, den 28 februari 1947, den 20 maj 1949, den 18 maj 1951, den 24 april 1953 och den 18 februari 1955 förklarat, att Kungl. Maj:t ville, efter framställning av vederbörande näringsidkare, i varje särskilt fall pröva, huruvida uti ifrågavarande avseende undantag från gällande restitutionsvillkor kunde beviljas.

Generaltullstyrelsen har med eget utlåtande överlämnat en den 28 december 1956 dagtecknad skrift, vari *Sveriges varvsindustriförening* hemställt om sådan förlängning av bestämmelsen i Kungl. Maj:ts brev den 20 maj 1949, att varven även efter den 30 juni 1957 finge komma i åtnjutande av varvsindustrirestitution i fall som avsåges i nämnda brev. Föreningen uttalar i skriften, att svårigheten för varven att erhålla material av olika slag för sin produktion för närvarande vore lika utpräglad som vid de tidigare tillfällen, då frågan om dessa bestämmelser varit föremål för prövning. Huru länge dessa svårigheter komme att bestå kunde icke nu bedömas, men utan tvivel komme de att göra sig gällande även lång tid efter den 30 juni 1957.

Generaltullstyrelsen uttalar att de förhållanden som föranlett de tidigare bemyndigandena kunde förutsättas komma att ännu under någon tid vara för handen. Vidare torde vissa förluster för varven kunna befaras uppstå om bemyndigandet skulle upphöra att gälla med utgången av juni 1957. Styrelsen hemställer, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att för tiden från och med den 1 juli 1957 förslagsvis till och med den 30 juni 1959 lämna bemyndigande av enahanda innehåll som det hittillsvarande.

Departementschefen. De särskilda skäl, som föranledde att den utvidgade rätten till varvsindustrirestitution i enlighet med 1955 års riksdagsbeslut förlängdes till att avse tiden till och med den 30 juni 1957, torde alltjämt vara för handen. Med hänsyn härtill anser jag mig böra förorda, att den nu ifrågavarande lättnaden i rätten till varvsindustrirestitution utsträcker till att avse jämväl tiden från och med den 1 juli 1957 till och med den 30 juni 1959.

Därest riksdagen bifaller en framställning i detta syfte torde få förutsättas, att tullrestitution må kunna beviljas även för materialier, som införts till riket före den tidpunkt, då nu ifrågavarande bemyndigande erhållits. Restitution bör emellertid icke ifrågakomma i sådant fall då det arbete, varom fråga är, avslutats först efter bemyndigandets giltighetstid.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att under tiden från och med den 1 juli 1957 till och med den 30 juni 1959 i fall, då särskilda skäl därtill är, medgiva att näringsidkare, som erhål-

lit rätt till varvsindustrirestitution, må åtnjuta sådan tullrestitution, oaktat de av honom använda artiklarna införts av annan näringsidkare, som erhållit rätt till enahanda slag av tullrestitution.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Brodén